

Haysiyet Divanları

İlhan ÖZMERT

Y. Haysiyet Divanı Üyesi

Büyük kongrelerde ve zaman zaman odalara intikal eden şikâyetlerde MUVAZAA konusunda Haysiyet Divanları, haksız olarak ithamlara sebep olmakta bu arada oda idare heyetleri şaibelerle tenkit edilmektedir.

6643 sayılı kanunun 20. maddesi (a) bendi ile deontoloji tüzüğü'nün 8. maddesi açık veya gizli bir şekilde hileli ve muvazaalı, meslek haysiyetiyle bağdaşmayan meslek icrasını yasaklayan ve cezalarını da 6643 sayılı kanunun 30. maddesinde belirtilen hükümleri vardır.

Kanunlara göre tahkikatı yürütmek için:

Madde 1: Türk eczacıları Birliğini temsilen Bölge eczacı odaları İdare Heyetleri (6643 sayılı kanun için de) görevlidir.

Madde 2: Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı: ((6197 sayılı kanun ve ona bağlı 20. maddesi hükümlerine ilişkin çıkarılan Talimatname içinde) görevlidir.

Eczacı odaları İdare Heyetleri (tabir uyarsa) polis vazifesi görebilmekte ve fakat karar ve ceza selâhiyetlerinde vazife icra edemezler.

Bölge Haysiyet Divanları oda idare heyetlerinin sunduğu bütün tahkikatı yapılmış delilleri toplanmış ve usulüne uygun hazırlanmış dosyaları tetkik ve karar mevkii, ceza selâhiyetli (tabir uyarsa) Mahkemeler durumundadır

Yüksek Haysiyet Divanı, Bölge Haysiyet Divanlarından gelmiş dosyaları tetkik ve karar ve cezaların tasdik yeri (tabir uyarsa) Temyiz durumundadır.

Her ne kadar Anayasa Mahkemesince bozulmadan önce Yüksek Haysiyet Divanınca verilen kararlar ve tasdik edilen cezalar kati idiye de Anayasa uymazlığı nedeni ile itirazlar kabul olunmuş ve Danıştay da karar mekanizmasına dahil edilmiştir.

Böylece işleyen düzeni özetledikten sonra madde 2 deki Sağlık Bakanlığına ait görevlerin nasıl olması hakkında izahata geçmeden önce Oda İdare Heyetleri görevlerini ve çalışma tarzını anlatmak isterim. Böylece her kısmı tek tek incelemek durumuyla geniş anlatıma girmek mümkün olacaktır.

ECZACI ODALARI İDARE HEYETLERİ ÇALIŞMALARI:

1 — Kendilerine, eczacı meslekdaş hakkında gerek resen gerekse ihbar veya Vilâyet, Kaza temsilcileri vasıtasıyla duyurulmuş disipline aykırı eylemleri henüz teşebbüs safhasında ise ve kanuna aykırılık teşekkül etmemiş ise yazılacak bir yazı ile (6643 sayılı kanunun 21 ve 22. maddeleri uyarınca) veya şahsen meslekdaşı davet suretiyle bu eylemlerine son verilmesi eczacı odası idarecilerince ihtar ve tebliğ edilir.

Bu kısımda yazı ve zabıtlar tutulurken ilgili imzalamaktan sakınca duyarsa bu da aynen zapta geçilir. Haysiyet Divanlarını ilgilendi-

ren bütün yazışmalarda *iadeli taahhütlü* gönderilme usulü şarttır. Ve tek tek dosyada bu iadeli makbuzlar ve ikaz yazılarının veya zabıtlarının bulunması usulü ihmal edilmemelidir. (ÇOK ÖNEMLİDİR)

Bu maddede belirtilen usul esasında hiç bir zaman yararlı olamamaktadır. Çünkü teşebbüsteki fiil 6197 sayılı kanun himayesinde, ayrıca 6643 sayılı kanunun 1 maddesi ile verilen oda kayıt belgesi Sağlık Bakanlığınca yeterli bir belge hüviyetinde sayılmaktadır. Bakanlığın 24762 sayılı tamimleri gereğince şeklen düzenlenen belgeler 6197 sayılı kanunun aradığı eczane açabilmek için 2, 3, 4. maddelerinde belirtilen hususlar ve bilhassa ruhsat temin etmek isteyen kimselerin 6197 sayılı kanunun 5. maddesindeki A dan F ye kadar istenilen vesikalari tamamladıktan sonra ruhsatlar 30 gün içinde Bakanlıkça verilebilmektedir. Bakanlık Hukuk Müşavirliği görüşü olarak 6197 sayılı kanunun 20. maddesine ilişkin talimatname ile 24762 sayılı Bakanlık Tamimleri 6197 sayılı kanunun 5. maddesi nükmeleri üstünde olamazlar şeklindedir. Bakanlıkça 6643 sayılı kanun tamamen özel meslekî, düzenleme kanunu olarak nitelenmekte birçok yazışmalarımızda, bu görüşler altında cevaplandırılmaktadır. Bakanlığın «Biz 6197 sayılı kanunu uyguladık, sizce aykırılık arzeden durum varsa 6643 sayılı kanun içinde muamelelerinizi yapmakta serbestsiniz ve neticeden bilgi verilmesi» şeklindeki cevapları bütün münakaşalarımıza rağmen değiştiremediğimiz esaslar içinde kalmıştır.

Gerek kendi bölgemdeki, gerek umumi toplantılarda ve gerekse Y. Haysiyet Divanı toplantılarında daima bu görüşler Bakanlıkla - Türk Eczacılar Birliği arasında bir hu-

kuki münakaşa ve anlaşmazlık konusu olarak kalmış ve devam edegelmiştir.

Kanunların hele 6643 sayılı kanunda bulunan Haysiyet Divanları çalışmalarına esas olan Oda İdare Heyetleri vazifelerinin bu açmazlığı ve geç işlemesi odalardaki vazifeli arkadaşları daima en insafsız tenkitler içinde bırakmıştır. Kanunların birbirleri ile tenakuz halinde bulunması ve daima kanunsuzluğu prensip edilmişlerin bu hukuki lâstikleşmenin yanında olması dürüst çalışan meslektaşların büyük ısyanına sebep olmaktadır.

Ekseriya teşebbüs halinde iken işletilemeyen ve fakat kanuni bir usul olan bu yönün Y. Haysiyet Divanınca aranan birinci madde olarak bilinmesi ve zanlının dosyasındaki evrak dizisinde birinci sırayı alması bakımından asla ihmal edilmeden yerine getirilmesi lâzımdır.

2 — Fiil yerine gelmiş eczane açılmıştır.

Şifai deliller, bizzat oda İdare Heyetince çağırılıp tutulan zabıtlar birinci sırayı alırken Muvazaa yapanların tahkikat başladığı anda düzenledikleri ve hiç bir zaman talep edilmeden derhal gönderip *Muvazaa varsa ispat edin* diye tarizlerde buldukları klâsik usuller, yazılı delillere girmektedir. Bunlar da muvazaacı tarafından hemen en önce hazırlanan belgelerdir. Kira, elektrik, su, telefon mukaveleleri ile bilumum vekâletname ve mukaveleler...

Borç senetleri, ilânlar, resmi daire kayıt ve muhaberatı gerek resen ve gerekse *Savcılık* kanalıyla Oda İdare Heyetince sorulup, cevabı alınmış yazılar v.s. muvazaacının çok kolay olarak yerine getirdikleri hususlardır.

Bursa bölgesinde tatbik edilen tahkikata esas olan noktalarda ayrıca şu hususlar da vardır.

* Eczanenin Yangın Sigorta kimin üzerindedir.

* Kira mukavelesindeki özel şartlar.

* Eczanelerde çalışanların isim ve kaçar senelik oldukları.

* İkâmetgâh senetleri ile oradaki ikâmetgâh günleri.

* Eczanenin günlük hasılatı kimler vasıtasıyla alınmakta ve ne-relere kimin üzerine yatırılmakta.

* Ödemeler ve alış verişler kimler vasıtasıyla yapılmakta.

* Mesul müdürlerin eczanedeki çalışma saatleri

* Kalfalar, ilâç fabrikası mü-messilleri ve depo plasyelerinden temin edilen istihbarat

* İşçilerin ve Çalışma Müdürlüğü Müfettişlerinden istenen ifadeler.

* Hesap Uzmanları Kurumu Başkanlığına yazılarak vergi sistemi ile vergi nispetleri ile yapılan vergi kaçakçılığı evrakı.

* Sağlık Müdürlükleri ve Sağlık Bakanlığı Müfettişlerinin tahkikatı.

Bu sistemde çalışan Bursa Bölgesi İdare Heyeti Yukarda belirtilen tahkikat usullerini yerine ve zamanına göre tatbik ve tahkik ederek, Mahkemelere yapılan boşanma, kira arttırma, banka çeklerine kadar takiple, bütün dedikoduları, iskontolara kadar değerlendirmesine almaktadır. Dosyalarını mümkün olduğu kadar maddi delillere bağlayıp

kanaati ile birlikte Bölge Haysiyet Divanına intikal ettirmeden, son kanuni bir vecibenin de yerine getirilmesini de temin etmektedir.

Bu kanuni vecibe vazgeçilmez bir lazimedir. 6643 sayılı kanun madde 22. «hakkınızda bütün ikazlarımıza rağmen kanun ve talimatları ve ona ilişkin deontoloji tüzüğü ve genelgelerine aykırı durumlarınız delilleri ile toplanarak Haysiyet Divanına verilebilmeniz hususunda fezleke hazırlanmıştır. Gene kanun hükümleri için de durumunuzu hal ve tesfiye edebilmeniz için son bir fırsat verildiğinden kanunun red ettiği fiil ve hareketlerinizin düzeldiğine ait belgelerinizi göndermenizi, aksi halde 15 gün içinde müdafaanızın yapılmasını rica ve tebliğ ederiz.» denir. Ve onbeş gün sonra müdafaası gelen, veya müdafaası ile gelmeyen müdafaasız olarak oda İdare Heyeti kararı ve kanaati ile istenilen 6643 sayılı kanunun 30. maddesinin a, b, c, d fıkralarından birisiyle, gerek sözlü gerek yazılı vesikalar tarih ve sıra numarası ile olayın arzettiği hususiyete göre toplanan deliller 6643 sayılı kanunun 22. maddesi hal ve tesfiye teşebbüsü varsa müdafaası ve İdare Heyeti fezlekesi ve içindekiler dizi çizelgesi ile iadeli taahhütlü alındı vesikalarıyla tekemmül ettirilen dosya Bölge Haysiyet Divanı başkanlığına bir yazı ile intikal ettirilir.

Not: Çıkan kısımlar üzerinde sual ve tereddüt ve eksiklikleri açıklamak için emirlerinizdeyim.

İ. Ö.

İkinci yazı gelecek sayıda

Bölge ve Yüksek Haysiyet Divanları

İlhan ÖZMERT